

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/348/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

344/2013. (XI. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **Schubert Máté**¹ panaszos 2013. május 10-én előterjesztett **panaszát** a 2013. november 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a BRFK egyik kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. május 10-én elektronikus levélben a terjesztette elő panaszát a vele szemben aznap foganatosított rendőri intézkedés miatt, és kérte a Testület vizsgálatát. A panaszos a beadványt 2013. május 25-én aláírásával is megerősítette. A panasz a következőkről számol be.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2013. május 10-én 20 óra 35 perc körül a panaszos szabályosan haladt a *** forgalmi rendszámú személygépkocsijával Budapest, Á. úton a T. utca irányába. Előtte szintén szabályosan haladt egy megkülönböztető jelzéssel felszerelt rendőrségi járőrautó. A N. és D. út között kikerültek egy kivilágítatlan kerékpárost, aki még láthatósági mellényt sem viselt. A panaszos észelve a rendőri intézkedés elmulasztását, követni kezdte a járőrautót, mert azt sejtette, hogy a járőrautó az egyik kerületi rendőrkapitányságra tart, és ő is arrafelé ment. A panaszos úgy gondolta, hogy majd a kapitányság előtt felhívja a sofőr és társa figyelmét, hogy elmulasztottak intézkedni egy szabálytalanság ügyében.

A T. utca és a L. utca kereszteződéséhez érve egy autó a L. utcából a járőrautó elé hajtott, figyelmen kívül hagyva az elsőbbségadás kötelező táblát. A járőr a szabálytalankodó autó után fordult, felkapcsolta a rendőrautó fényhídját, jelezve ezzel a szabálytalankodó sofőrnek, hogy álljon meg. Ez így is történt. A panaszos is a járőrautó után kanyarodott, és kb. 5 méter után félreállt az álló járőrautó mögött. Észlelte, hogy a két járőr kiszáll az autóból, és intézkedés alá vonják a szabálytalankodó autót. Ekkor a panaszos is kiszállt, és a jobb oldalról kiszálló járőrhöz indult. Mikor a közelébe ért, szólt neki, hogy: „Jó estét uram. Szeretném felhívni a figyelmét, hogy az előbb egy szabálytalan kerékpárossal szemben nem intézkedtek, pedig az balesetveszélyes.”

Ekkor a járőrpáros azon tagja, aki vezette a járőrautót, a panaszos felé indult, és emelt, indulatos hangon kérdezte: „Mi a probléma?” A napszaknak megfelelő köszönés elmaradt. Erre a panaszos elismételte, hogy elmulasztottak intézkedni, amire a járőrpáros sofőr tagja „Miért szól bele a dolgainkba?” kérdéssel reagált. A panaszos elmondta, hogy véleménye szerint a rendőrök szabálytalanul jártak el, erre a sofőr a panaszost igazolásra szólította fel, mivel a panaszos megítélése szerint érzékenyen érintette az ő a számonkérése. Azt, hogy miért igazoltatták, nem közölték.

Mivel a panaszost vonták intézkedés alá, a szabálytalan autóval szemben elkezdett intézkedést félbe hagyták. A panaszos átadta a kért dokumentumokat, és közölte, hogy nem ért egyet a vele szemben történő intézkedéssel, és felhívta a 112 segélykérő számot, mert ott is szeretne volna bejelenteni az intézkedés jogszerűtlenségét. A járőrpáros sofőr tagja felszólította őt a telefon letételére, azonban a panaszos ennek a felszólításnak nem tett eleget, és megkérte a rendőrt, hogy ne emelje meg a hangját, ha vele beszél, mert ő is „emberi módon szólt hozzá”. A panaszos jelezte, hogy le szeretné fényképezni a járőrautó rendszámát, hogy legyen nyoma az általa elmondottaknak, erre a rendőr fenyegetőzni kezdett. A panaszos erre reagálva felszólította a rendőrt, hogy ne fenyegetőzzön és hogy „fejezze ezt be”. Az intézkedés során a szondát is megfűjatták vele, azonban az negatív eredményt mutatott, és mivel az adatainak központból történő lekérdezése sem hozott számukra eredményt, közölte a járőrpáros sofőr tagja, hogy jelentést fog írni arról, hogy a panaszos letámadta őt, és fenyegetően viselkedett. Erre a kijelentésre azt reagálta a panaszos, hogy „ha én fenyegetném és agresszív lennék, az nem ilyen lenne, hanem összecsomagolnám, mert sportolok.”

A panaszos szerint nem igaz, hogy ő letámadta a rendőrt, mivel eleve nem is ehhez a rendőrhöz indult, hanem a járőrpáros azon tagjához, aki az anyósülésen foglalt helyet. A panaszos hangsúlyozza, hogy ez a rendőr mindvégig nyugodt és udvarias volt, ellentétben a sofőrrel, aki indulatosan, arrogánsan és fenyegetően viselkedett vele szemben. A panaszos állítása szerint a rendőr azt is mondta, hogy azt is bele fogja írni a jelentésébe, hogy a panaszos „lemajmozta őt”, de ilyen kijelentés egyáltalán nem történt. A panaszos megkérte a rendőröket, hogy szíveskedjenek megadni a nevüket és az azonosító számukat, akik teljesítették a kérését. A sofőr neve: D. r. törzsőrmester, a másik járőr L. r. őrmester volt. A

panaszos a járóautó rendszámát is leírta a panaszában, illetve az autó alsó részéről – a rendszámáról – fényképet is csatolt.

A panaszos az incidens kialakulása után felhívta L. r. őrmester figyelmét, hogy amennyiben észlelte a szabálysértést, köteles fellépni a járóúttársával szemben, erre ő „együttérzését kifejezve szusszantott, a panaszos értésére adva, hogy tehetetlen a rangidős kollégával szemben”. Az intézkedést követően a panaszos visszakapta az iratait, és folytatták az intézkedést a másik sofőrrel szemben. Az esetet követően bement az illetékes kerületi rendőrkapitányságra, hogy ott is jelezze a történetet az ügyeletes tisztnél, azonban nem volt ideje várni, ezért pár perc várakozás után elhagyta a kapitányság épületét.

A panaszos felháborítónak tartja, hogy azért intézkedtek vele szemben, mert szólni mert amiatt, hogy a rendőrség dolgozóinak munkájában hibát észlelt. Kifogásolja, hogy nem közölték vele a vele szembeni intézkedés okát, fenyegetően viselkedtek vele szemben. Az pedig, hogy a rendőrök jelentésükbe kitalált dolgokat írnak bele, egyenesen kritikán aluli számára.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1.) Az illetékes kerületi Rendőrkapitányság, Rendészeti Osztály állományába tartozó, és az intézkedést fogantató rendőr D. r. törzsőrmester az intézkedés napján az alábbiakról számol be jelentésében.

2013. május 10-én 20 órától másnap 7 óráig közbiztonsági és közlekedésrendészeti fokozott ellenőrzésben vett részt. Az eligazítást követően 20 óra 45 perc körül haladt a N. utcából a kerületi rendőrkapitányságra. A T. és L. utca kereszteződésében egy személyautó nem adta meg a jobb kéz szabály szerinti elsőbbséget, ezért intézkedés alá vonták a gépkocsi vezetőjét. A sofőr igazolta magát a személyi igazolványával, laccímkarttyájával, vezetői engedélyével és a gépjármű forgalmi engedélyével (A jelentésben szerepelnek az intézkedés alá vont adatai.) A személyt, illetve a személygépkocsiját a KIR-ben a rendőrök leellenőrizték, abban nem szerepelt, ill. eltiltás hatálya alatt nem állt. Az intézkedés közben megállt egy személygépkocsi a szolgálati gépkocsi mögött, és minden előzmény nélkül kérdőre vonta a rendőröket, hogy Budapest, L. utcában elhaladtak egy kerékpáros mellett, akinek a panaszos állítása szerint nem volt világítása. Közölték vele, hogy épp intézkedést hajtanak végre. A panaszos közölte, hogy panaszt fog a rendőrök ellen tenni, mert nem intézkedtek a kerékpárossal szemben, mint ahogyan az autóssal szemben tették. A rendőrök közölték a panaszossal, hogy ők úgy látták, a kerékpárosnak volt világítása. A panaszos felhívta a 107-et, hogy panaszt tegyen a mulasztásuk miatt. A rendőrök felszólították, hogy igazolja magát, adja oda a személygépkocsi iratait és fűjja meg a szondát. Ezt követően megállapítást nyertek az adatai, illetve a szondázás eredménye negatív volt. A panaszost és a személyautóját a KIR-ben leellenőrizték, abban nem szerepelt, eltiltás hatálya alatt nem állt.

A panaszos ekkor közölte, hogy nem érti, miért írják fel, miért intézkednek vele szemben, és nevelésnek tartja az egészet, ezért elkérte a rendőrök nevét, azonosítóját, amelyeket fel is írt.

A panaszos az intézkedés során végigmérte a r. törzsőrmestert és azt mondta neki, hogy „Gyúrós majom vagy, és a gyúrás nem sport, ezért egyszer, majd amikor lesz idő, lebokszolhatnánk ezt az eseményt, mivel a Honvédben sportolok.” Ezt követően közölték vele, hogy az intézkedést befejezték, és az általa mondottokról jelentést fognak készíteni. Az intézkedésnél jelen volt L. r. őrmester is.

A fenti eseményt jelentették az akció parancsnokának (B.E. r. őrnagy), aki jelentés írására utasította az intézkedő r. törzsőrmestert.

III.

1.) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai mely panaszosi sérelmek vizsgálatát teszik lehetővé.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „*akinek* az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy *történt-e alapjogi sérelem*.

Az idézett rendelkezés szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett. A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem büntették meg egy szabálytalanul közlekedő biciklist, ezáltal mulasztást valósítottak meg, mivel kötelességük lett volna intézkedni. A Testületnek azt kellett értékelnie, hogy rendelkezik-e hatáskörrel a panasz elbírálására, azaz történt-e olyan rendőri intézkedés (mulasztás), amely kapcsán ez az érintettség megállapítható, illetve, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri mulasztás alkalmas volt-e arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

Amint arra 28/2008. (VII. 9.) számú állásfoglalásában a Testület rámutatott: „A rendőri intézkedési kötelezettségének teljesítését a jogbiztonság elvének és ezzel összefüggésben a személyek tisztességes eljáráshoz fűződő jogának összefüggésében kell vizsgálni. Az Alkotmánybíróság 9/1992. (I. 30.) AB határozatában rögzíti, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdése által lefektetett jogállamiság elvének nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A

jogbiztonság érvényesülése nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Az 56/1991. (XI. 8.) AB határozat szerint »A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.« Ilyen tekintetben a jogbiztonság alkotmányos követelménye szoros kapcsolatot mutat a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoggal, amelyben egyértelműen benne foglaltatik, hogy az állampolgárok jogainak és érdekeinek védelmében az erre jogosult és kötelezett szervek a jogszabályokban lefektetett előírásoknak megfelelően fellépnek. A jogszabályban rögzített intézkedési kötelezettség fentiek értelmében a jogbiztonság követelményéből és az ahhoz erős szálakkal kötődő tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadóan megkívánja, hogy a jogszabályok előírásainak betartását az erre kijelölt hatóságok figyelemmel kísérik, kontrollálják, továbbá a jogsértő cselekményeket megfelelően szankcionálják. Így ha egy állampolgár a jogszabályok megsértését észleli, ezen alapvető jogára tekintettel is lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy a helyzet orvoslása, a sérelem kiküszöbölése céljából a megfelelő hatóságokhoz forduljon, és a szükséges intézkedések megtételben bízjon.»

Állásfoglalásban a Testület kimondta: ahhoz, hogy a valamely jogellenes cselekményt bejelentő és ennek nyomán a rendőrség intézkedésének elmulasztását sérelmező személy alapjogának érintettsége olyan fokban megállapítható legyen, amely a Testülethez fordulását megfelelően megalapozza, az szükséges, hogy a kérdéses *jogsértés* a panaszost személyében valamilyen módon *érintse* még akkor is, ha annak nem a panaszos a közvetlen elszenvedője.

Ilyen érintettség többféle módon is létrejöhét, ugyanakkor a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszolt esetben – még ha az események a panaszos által elmondottak szerint játszódtak is le – az érintett rendőrök mulasztása (az állítólagos szabálysértés jellegénél fogva) nem érintette kellően közvetlen módon a panaszost ahhoz, hogy a rovására elkövetett alapjogsértés megállapítható legyen, mert a biciklis által elkövetett vélt szabálysértés (amelynek tényét egyébként a rendőrök cáfolták) és a panaszos jogbiztonsága közt rendkívül távoli a kapcsolat, amely a panaszosi érintettséget nem alapozza meg. [A Testület megjegyzi, hogy a panaszolt cselekmény jellegénél fogva a panaszos elvárását – mely szerint büntessék meg a szabálytalanul közlekedő biciklist – a rendőröknek eleve lehetetlen volt teljesítenie, hiszen egyrészt a biciklis addigra már messze járt, másrészt a beazonosíthatósága is komoly nehézségbe ütközött (volna).]

A Testület ezért – érintett alapjogsértés hiányában – hatáskörének hiányát állapította meg a panaszos azon kifogása kapcsán, amely a rendőrök a panaszos állítása szerint szabálytalanul közlekedő biciklissel szembeni intézkedési kötelezettségük elmulasztására vonatkozott.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatását, a szolgálati fellépés módját, és a panaszossal szemben alkalmazott hangnemet.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, a VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát,

továbbá a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, az alábbiak szerint.

2.) A Testület elsőként az igazoltatás foganatosítását látta indokoltnak vizsgálni.

a) A panaszos kifogásolta, hogy vele szemben intézkedtek a rendőrök, pedig ő nem tett mást, mint felhívta a figyelmüket egy mulasztásukra.

A rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy egy más személlyel szemben folyó intézkedést kellett megszakítaniuk a rendőröknek a panaszos miatt, aki kérdőre vonta őket amiatt, hogy egy állítása szerint kivilágítatlan biciklist nem büntettek meg. A rendőrök tájékoztatták, hogy épp egy intézkedés zajlik. A panaszos erre közölte, hogy panaszt fog tenni velük szemben, mert elmulasztottak intézkedni. A rendőr azt is elmondta a panaszosnak, hogy úgy látták a társával, hogy volt világítása a biciklisnek. A panaszos ragaszkodott hozzá, hogy az eset miatt panaszt tesz, fel is hívta a 112-et (107-et).

Az Rtv. 19.§-a szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 216. § (1) bekezdése szerint „aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követ el”.

Utal továbbá a Testület a Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, ami a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost – miután kétszer is tájékoztatták, hogy egy másik, még folyamatban lévő intézkedés tart – közölték vele, hogy igazoltatják, valamint utasították, hogy adja át személyi igazolványát, járművezetői és forgalmi engedélyét, mivel gépjárművel érkezett a helyszínre.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

b) az igazoltatott személyt - annak választása szerint - lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.

Az Rtv. 44. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizhet.

A rendőri és a panaszosi előadások megegyeznek abban, hogy a panaszosnak kétszer is szólt a rendőr, hogy éppen egy másik intézkedés zajlik, amelyet a panaszos magatartása zavar. A rendőrök a panaszost meghallgatták, és elmondták neki, hogy ők nem észlelték, hogy a biciklis szabálytalanul közlekedett volna, azonban a panaszos ezután is ragaszkodott hozzá, hogy az eset miatt panaszt tesz. A Testület álláspontja szerint azzal, hogy a panaszos egy folyamatban lévő intézkedés menetébe beavatkozott, az Rtv. 19. §-ban előírt kötelezettsége minden kétséget kizáróan fennállt, azonban a panaszos az Rtv. 19. §-ben meghatározott kötelezettségének, (a rendőr azon felszólításának, hogy ne zavarja az intézkedést), nem tett eleget, ami megnyitotta annak a lehetőségét, hogy vele szemben a rendőr az Rtv.-ben meghatározott intézkedéseket, közöttük az igazoltatást alkalmazza. Az Rtv. 44.§-a alapján pedig az intézkedő rendőrök jogszabályi felhatalmazással bírtak arra, hogy a gépjárművel helyszínre érkezett panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést foganatosítsanak.

Fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos saját magatartásával teremtett alapot az igazoltatás alá vonására, így az igazoltatása jogszerű volt, ezért annak következtében a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog megsértése nem valósult meg.

b) A Testület ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az intézkedésre retorziós célból került-e sor.

A panaszos állítása szerint azért vonták őt intézkedés alá, mert kritizálni mert a rendőrség munkáját. A rendőrségi iratok ezzel szemben arról számolnak be, hogy a panaszos miatt félbe kellett hagyniuk egy megkezdett intézkedést, meghallgatása után továbbra is azzal fenyegetőzött, hogy panaszt tesz a rendőrök ellen, mivel intézkedniük kellett volna a biciklissel szemben, ugyanúgy akadályozta a másik intézkedést.

A Testület az ügy körülményeinek gondos mérlegelése után elfogadta a rendőrség azon állítását, miszerint a panaszos a rendőri intézkedést akadályozó magatartást tanúsított, hiszen az előzőekben már megállapította, hogy a panaszos igazoltatására kellő joggal került sor. (Maga a panaszos is leírta beadványában, hogy a rendőrök szabálytalanul közlekedő autóssal szemben intézkedtek, amikor ő odalépett; a rendőri iratok szerint is a panaszos csak a második alkalommal történő felszólításkor értette meg, hogy a rendőrök intézkedést folytatnak.) A Testület vizsgálata során nem tudott egyéb olyan körülményt feltárni, amely alátámasztotta volna a panaszos állítását, miszerint őt a rendőrséggel szemben megfogalmazott kritika miatt igazoltatták, ezért **a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos igazoltatása nélkülözötte a retorziós jelleget.**

2.) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy intézkedő rendőrök betartották-e a szolgálati fellépésre vonatkozó szabályokat.

A panaszos előadta, hogy a rendőr nem köszönt neki, illetve nem közölték azt, hogy miért vonják őt intézkedés alá.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés *tényét és célját* szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. (A Testület itt szükségesnek tartja megjegyezni, hogy az Rtv. imént hivatkozott rendelkezése alapján a rendőr nem az intézkedés okát, hanem annak tényét és célját köteles közölni.)

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A rendőrségi iratok a panaszos állításaival ellentétben azt tartalmazzák, hogy az intézkedésre a Szolgálati Szabályzatban irányadó szabályok betartásával került sor, valamint, hogy tájékoztatták őt arról, hogy egy folyamatban lévő intézkedésbe avatkozott közbe, amelyet a panaszos csak másodszor értett meg. Az intézkedés céljára vonatkozó tájékoztatással kapcsolatban a rendőri jelentés – a Testület ilyen irányú kérdése ellenére sem – nem tartalmaz semmilyen információt, így a Testület gyakorlata szerint, amennyiben a rendőrség a panasz tartalmának megismerését követően nem cáfolja a panaszos állítását – illetőleg a rendelkezésre álló körülmények nem támasztanak kétséget azzal kapcsolatban –, úgy a Testület a döntését a panaszosi állításra alapozza.

A rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy a napszaknak megfelelő köszönésnek, valamint az azonosítási kötelezettségének valóban eleget tettek-e az intézkedő rendőrök. Mivel a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök szűkös volta miatt a panaszosi és rendőrségi állítások közötti ellentét feloldására a Testületnek nem volt módja, ezért úgy foglalt állást a rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogának sérelme nem megállapítható.

Rendőrségi cáfolat hiányában a Testület a panaszos állítását fogadta el, miszerint nem nyújtottak megfelelő felvilágosítást a panaszos számára az intézkedés célját illetően, ezért a Testület megállapította a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, amely sérelmet a Testület csekély fokúnak értékelt.

3.) A Testület végül a panaszbeadvány azon részével foglalkozott, amely a rendőrök által használt hangnemre vonatkozott. (Ezek szerint az egyik rendőr fellépése végig arrogáns és fenyegetőző volt.)

A Testület az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatát vette alapul vizsgálatánál, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban (pl. udvariatlan, megalázó hangnem, durva bánásmód).

A Testület az esettel kapcsolatban a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is felhívta a figyelmet, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

Az intézkedő rendőrök jelentései ezen kérdés kapcsán azt tartalmazzák, hogy éppen a panaszos volt az, aki arrogánsan és fenyegetően viselkedett, olyan megjegyzést tett, hogy „Gyúrós majom vagy, és a gyúrás nem sport, ezért egyszer, majd amikor lesz idő, lebokszolhatnánk ezt az eseményt, mivel a Honvédben sportolok.”

Az ismertetett tényállítások között meghúzódo ellentét feloldhatatlansága miatt a Testület úgy foglalt állást, hogy az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedést foganatosító rendőrség jogszerűen vonta intézkedés alá és igazoltatta a panaszost, ezért annak következtében a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog megsértése nem valósult meg, illetve az igazoltatással kapcsolatban a Testület azt is megállapította, hogy az nem retorziós jellegű volt. A rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök a napszaknak megfelelő köszöntek-e, illetve az azonosítási kötelezettségének valóban eleget tettek-e, ezért a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése e vonatkozásban nem volt megállapítható. Ugyanakkor az intézkedés célját illető közlés elmaradása miatt a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg. Az ismertetett tényállítások között meghúzódo ellentét feloldhatatlansága

miatt a Testület a rendőrök által használt hangnemmel kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy az a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem állapítható meg.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET